

Het Kraakverbod

Hoe, wat en wanneer?

Wat kan het kraakverbod voor mijn situatie betekenen?

---DE STAND VAN ZAKEN---

Momenteel ligt het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer¹.

In de Eerste Kamer wordt het wetsvoorstel voorbereid door 2 commissies (justitiei² en VROM³). Deze commissie heeft onlangs besloten dat zij op **1 december 2010 het voorbereidend onderzoek** zullen starten⁴.

Wanneer zij hiermee klaar zijn dan zal er een plenaire vergadering plaatsvinden.

Hoe lang een dergelijk onderzoek duurt is nu niet te zeggen. Het kan binnen een dag gedaan zijn maar kan ook enkele weken duren.

In de plenaire vergadering van de Eerste Kamer wordt gestemd. Wanneer de meerderheid voor het wetsvoorstel stemt dan is het dus door zowel de Eerste en Tweede Kamer aangenomen.

Vervolgens moet de wet nog wel ondertekend worden door de Koningin en 2 ministers. Daarnaast moet de wet worden gepubliceerd in het staatsblad.

In de behandeling van dit wetsvoorstel is bepaald dat de wet pas in werking treedt op een moment dat nog bepaald moment worden. **De datum van inwerkingtreding wordt bepaald bij Koninklijk Besluit (KB)**⁵. Dit houdt kort gesteld in dat een minister bepaald wanneer de wet van kracht gaat. Ook dit KB moet door de Koningin ondertekend worden en moet worden gepubliceerd.

Ondanks dat dit doet vermoeden dat het nog wel wat werk zal kosten en daardoor wellicht niet snel zal gebeuren heeft de kamer aangegeven de behandeling zo snel mogelijk te laten verlopen. Dit houdt in dat het goed mogelijk is dat de wet (wanneer aangenomen door de eerste kamer) daadwerkelijk begin 2010 van kracht zal gaan.

Let wel; **de datum, 1 januari, die door vele wordt genoemd is slechts een streefdatum.**

Het is goed mogelijk dat het iets later zal gebeuren, maar denk daarbij niet aan een flink aantal maanden.

---DE INHOUD---

Wetswijzigingen/voorstellen zijn vaak niet overzichtelijk. De vorm ervan is niet zoals men deze tegenkomt in een wettenbundel⁶. Om veel gepuzzel te voorkomen hebben wij het voorstel zo omgezet dat de artikelen te lezen zijn zoals deze zullen worden na inwerkingtreding. Deze informatie is als bijlagen toegevoegd. De informatie in deze folder is beperkt tot het strafrechtelijk gedeelte. Dit is immers het gedeelte dat krakers direct zal kunnen treffen.

Aangezien men niet kan verwachten dat iedereen dergelijke artikelen ook gelijk begrijpt zal in dit stuk worden ingegaan op de betekenis ervan en wat voor invloed dit mogelijk zou kunnen hebben.

De wijzigingen zullen per artikel worden behandeld.

Art 138a Sr wordt 138ab Sr:

Deze wijziging alsmede de vermelding van art. 138ab Sr in art. 5 Sr en art. 67 Sv zijn **niet van belang** voor het kraken van woonruimte.

Art 138 Sr (huisvredebreuk):

Dit artikel stelt dat het strafbaar is om een gebouw dat door iemand anders in gebruik is te betreden. Dit artikel bestond al als zodanig. Door de wetswijziging wordt de max. strafmaat verhoogd naar 1 jaar (en 2 jaar indien in combinatie met bedreiging). Aangezien de meeste huizen leeg staan op moment van kraak zal dit artikel ook niet vaak van toepassing zijn voor krakers. Je moet hierbij dus eerder denken aan de strafverhoging voor inbrekers.

Art 138a Sr (kraakverbod):

Dit is eigenlijk het artikel dat kraken strafbaar stelt. Je bent strafbaar wanneer je een leegstaand gebouw betreedt of er verblijft zonder daartoe recht te hebben. Het artikel is deels overgenomen van het huidige art. 429sexies Sr.

In art. 429sexies Sr is echter vermeld dat het wel moest gaan om een gebouw dat al 12 maanden niet door de rechthebbende gebruikt was. Mocht het gebouw nog geen 12 maanden ongebruikt zijn dan moet de rechthebbende (bv. Eigenaar) bovendien de 'krakers' ook nog eerst vorderen voordat zij zich strafbaar maken aan overtreding van dit artikel.

Zowel de 12 maanden als de vereiste vordering zijn bij het schrijven van art 138a Sr eruit gehaald. Dit houdt in dat de rechthebbende dus niet langs hoeft te komen om te melden dat je weg moet. Je bent gelijk al strafbaar bij het onrechtmatig binnentreden of het verblijven in een leegstaand gebouw.

Art 429 Sr (kraken na 12 maanden ongebruik):

Het huidige artikel dat indirect stelt dat een pand na 12 maanden ongebruik gekraakt mag worden komt te vervallen. Zoals hierboven aangegeven wordt een groot deel overgenomen in art. 138a Sr.

Door het verplaatsen van dit artikel naar een ander hoofdstuk heeft het OM meer bevoegdheden tov de verdachten (zo mogen ze je met inwerkingtreding van 138a Sr in verzekering stellen voor het kraken van een leegstaand gebouw... wat nu nog niet mag).

Art 551a Sv (ontruimingsbevoegdheid voor politie):

Dit artikel, dat wordt geplaatst in het wetboek van strafvordering, geeft volgens de initiatiefnemers de politie de bevoegdheid om gekraakte gebouwen te ontruimen.

Het artikel stelt dat wanneer een agent de verdenking heeft dat het pand gekraakt is hij, met toestemming van (Hulp) Officier van Justitie, het pand mag betreden om de mensen en goederen aanwezig te verwijderen.

Dit artikel in samenhang met het artikel 138a Sr vormen eigenlijk de belangrijkste aspecten van het kraakverbod. Over bestaande kraakpanden is door de initiatiefnemers gesteld dat ook zij op deze grond ontruimd kunnen en dienen te worden.

---HOE HIERMEE OM TE GAAN---

Hoewel er veel punten te bedenken zijn waardoor dit voorstel zijn doorgang niet zou mogen halen zijn de middelen in de praktijk toch beperkt voor burgers om hier iets aan te doen.

Gelukkig is er een groep al sinds de komst van dit initiatief hard bezig met te lobbyen bij de Kamers.

Daarnaast vinden er ook veel protesten en demo's plaats wat naar mijn idee erg goed is, al is het enkel om aan elkaar te laten zien dat men er niet alleen voor staat.

Helaas is er geen juridische procedure mogelijk tegen een wetsvoorstel. Het is voor ons niet mogelijk om in dit stadium via een rechtszaak bv te stellen dat het wetsvoorstel tegen de grondrechten in zou gaan en al kon dit gedaan worden dan zit je nog met een juridisch gecompliceerd verhaal waar een rechter zijn vingers wellicht niet snel aan zou branden.

Wel kan men na inwerkingtreding van een wet mbt de uitvoering hiervan een procedure voeren bij een rechtbank. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer je pand ontruimd is of wanneer je een kort geding tegen de staat aanspand om juist een ontruiming te voorkomen. Deze procedures zijn zoals gesteld dus pas mogelijk na inwerkingtreding. Daarnaast kleven er nog meer nadelen aan deze gang van zaken. Zo zal je in een strafzaak na ontruiming je woning al kwijt zijn en kan het moeilijk zijn om in een kort geding tegen de staat je gelijk te behalen. Voor meer info hierover raadpleeg een advocaat of het lokale KSU.

De Raad v. State (het advies orgaan voor de Tweede Kamer bij nieuwe wetten) heeft al negatief geoordeeld⁷ over het voorstel echter werd hier door de Tweede Kamer niet naar geluisterd. Dit geeft enigszins aan hoe de politiek het spel speelt en laat ons ook blijken dat naar ons al helemaal niet snel geluisterd zal worden. Dit wil overigens niet zeggen dat er niets gedaan moet worden. Gepoogd wordt enkel aan te geven niet te veel hoop te hebben in de gang van zaken. De kans dat het voorstel er door komt is vrij reëel.

Hoe men per woongroep/persoon om dient te gaan is natuurlijk geheel aan hen zelf. De ene zal het pand kunnen legaliseren de ander blijft doorgaan met kraken en weer een ander zal willen/moeten verhuizen.

Aangezien de situaties per pand zullen verschillen is het niet te doen om in dit informatieblad ook hier verder op in te gaan. Aangeraden wordt om bij vragen of twijfels contact op te nemen met een ksu. Daarnaast bied het kraakforum (<http://www.kraak-forum.nl>) wellicht een plek waar de vragen gesteld en beantwoord kunnen worden.

Belangrijk is in ieder geval dat we elkaar zien staan en elkaar helpen met de oplossingen die gekozen worden. Als woongroep is het vaak erg vermoeiend om een bepaald proces te bewandelen of het nu ontruimingen zijn, het constant verhuizen of het lobbyen voor legalisatie al dit soort dingen kunnen veel energie vergen.

Het zou mooi zijn als we binnen de kraakbeweging elkaars kennis/expertise en handelen kunnen gebruiken. Zit je veilig in je woning omdat die niet ontruimd zal worden maar is elders een pandje in nood dan is dit het moment om elkaar te steunen... hoe je dat doet is natuurlijk aan jezelf.

BIJLAGE
“de wet na inwerkingtreding”

¹http://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/31560_initiatiefvoorstel_ten

²<http://www.eerstekamer.nl/commissies/just>

³http://www.eerstekamer.nl/commissies/vrom_wwi

⁴http://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091027/korte_aantekening_13/f=y.pdf

⁵http://www.eerstekamer.nl/begrip/koninklijk_besluit

⁶Zie voor het voorstel: http://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091015/gewijzigd_voorstel_van_wet_3/f=y.pdf

⁷Kamerstukken II 2008/09, 31 560, nr 4

Het Kraakverbod - Wat, hoe en wanneer?

De wet na inwerkingtreding

Gewijzigde punten zijn aangegeven door het gebruik van een dik gedrukt, cursief lettertype. Artikelen die geheel in die stijl zijn geschreven zijn nieuw wetsartikelen die ingevoerd dienen te worden.

Let op; Op datum schrijven is de betreffende wet niet van kracht. Deze is momenteel in behandeling bij de Eerste Kamer.

Wetboek van strafrecht

Artikel 5

- De Nederlandse strafwet is toepasselijk op de Nederlander die zich buiten Nederland schuldig maakt:
 - aan een der misdrijven omschreven in de Titels I en II van het Tweede Boek, en in de artikelen 192a, 192b, 192c, 197a, 197b, 197c, 206, 237,272 en 273 alsmede – voor zover het betreft een misdrijf, gericht tegen de rechtspleging van het Internationaal Strafhof, als bedoeld in artikel 70, eerste lid, van het op 17 juli 1998 te Rome tot stand gekomen Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof (Trb. 2000, 120) – in de artikelen 177, 177a, 178, 179, 180, 189, 200, 207a, 285a en 361;
 - 2°. aan een feit hetwelk door de Nederlandse strafwet als misdrijf wordt beschouwd en waarop door de wet van het land waar het begaan is, straf is gesteld.
 - 3°. aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 240b, 242 tot en met 250 en 273f, voor zover het feit is gepleegd ten aanzien van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt dan wel aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 300 tot en met 303, voor zover het feit oplevert genitale verminking van een persoon van het vrouwelijke geslacht die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
 - 4°. aan een der misdrijven omschreven in de artikelen **138ab** , 138b, 139c, 139d, 161sexies, 225, 226, 227, 240a, 240b, 326, 326c, 350, 350a en 351, voor zover het feit valt onder de omschrijving van de artikelen 2 tot en met 10 van het op 23 november 2001 te Budapest tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken (Trb. 2002, 18, en 2004, 290).
- In de gevallen, omschreven in het eerste lid, onderdelen 2° en 3°, kan de vervolging ook plaatshebben, als de verdachte eerst na het feit Nederlander wordt.

Artikel 138

- Hij die in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijdert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste **een jaar** of geldboete van de derde categorie.
- Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, of die, zonder voorkennis van de rechthebbende en anders dan ten gevolge van vergissing binnengekomen, aldaar wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, wordt geacht te zijn binnengedrongen.
- Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste **twee jaren of geldboete van de vierde categorie**.
- De in het eerste en derde lid bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen.

Artikel 138a

- Hij die in een woning of gebouw, waarvan het gebruik door de rechthebbende is beëindigd, wederrechtelijk binnendringt of wederrechtelijk aldaar vertoeft wordt, als schuldig aan kraken, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.**
- Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.**
- De in het eerste en tweede lid bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen.**

Artikel 138ab

wat eerst art 138a was wordt nu 138ab en blijft qua inhoud ongewijzigd (niet relevant voor krakers, het betreft hier oa het “hacken” van computers.

Artikel 429 sexies vervalt

Het betreft het oude artikel waarin stond dat een pand na een jaar leegstand gekraakt kon worden (is verplaatst naar art 138)

Wat kan het kraakverbod voor mijn situatie betekenen?

Wetboek van strafvordering

Artikel 67

- Een bevel tot voorlopige hechtenis kan worden gegeven in geval van verdenking van:
 - een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van vier jaren of meer is gesteld;
 - een der misdrijven omschreven in de artikelen 132, 138a, **138ab**, 138b, 139c, 139d, eerste en tweede lid, 161sexies, eerste lid, onder 1°, en tweede lid,137c, tweede lid, 137d, tweede lid, 137e, tweede lid, 137g, tweede lid, 285, eerste lid, 285b, 300, eerste lid, 321, 323a, 326c, tweede lid, 350, 350a, 351, 395, 417bis en 420quater van het Wetboek van Strafrecht;
 - een der misdrijven omschreven in:
 - artikel 122, eerste lid, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren;
 - artikel 175, tweede lid, onderdeel b, of derde lid in verbinding met het eerste lid, onderdeel b, van de Wegenverkeerswet 1994;
 - artikel 30, tweede lid, van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag;
 - de artikelen 52, 53, eerste lid en 54 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst;
 - artikel 31 van de Wet op de kansspelen;
 - artikel 11, tweede lid, van de Opiumwet;
 - artikel 55, tweede lid, van de Wet wapens en munitie;
 - de artikelen 5:56, 5:57 en 5:58 van de Wet op het financieel toezicht;
 - artikel 11 van de Wet tijdelijk huisverbod.
- Het bevel kan voorts worden gegeven indien geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland van de verdachte kan worden vastgesteld en hij verdacht wordt van een misdrijf waarvan de rechtbanken kennis nemen en waarop, naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld.
- De voorgaande leden van dit artikel vinden alleen toepassing wanneer uit feiten of omstandigheden blijkt van ernstige bezwaren tegen de verdachte.
- In afwijking van het derde lid zijn ernstige bezwaren niet vereist voor een bevel tot bewaring bij verdenking van een terroristisch misdrijf

Artikel 551a

In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in de artikelen 138, 138a en 139 van het Wetboek van Strafrecht kan iedere opsporingsambtenaar de desbetreffende plaats betreden. Zij zijn bevoegd alle personen die daar wederrechtelijk vertoeven, alsmede alle voorwerpen die daar ter plaatse worden aangetroffen, te verwijderen of te doen verwijderen.

Deze informatie brochure is gemaakt door het kraakspreekuur uit 's-hertogenbosch, voel je vrij om hem te verspreiden
KSU-DB / Havendijk 3 / 5211 VC 's-Hertogenbosch / <http://www.ksudb.nl> / ksu@ksudb.nl

